

KREATIV GLÄNTA

Keramikern Calle Forsberg och trädgårdsdesignern Marika Delin bor och arbetar i ett fantastiskt hus utanför Kummelnäs.

Text PETTER EKLUND Foto KARIN BJÖRKQUIST Styling JAKOB SOLGREN

Den asiatiskt klingande Villa Raku, ritad av Buster Delin, tronar över en skogsträdgård. Huset byggdes på nio månader.

Calle Forsbergs keramik i svensk-asiatisk-brittisk anda. Keramik är ett av människans äldsta redskap.

»JAG TYCKER OM FUNKTION OCH REN ENKELHET, OCH ATT KERAMIKEN FÖRSÖKER VARA ÖDMJUK MOT SIN OMGIVNING, INTE FÖRHÄVA SIG.«

Keramiker Calle Forsberg, en ättling till traditionens namnlösa krukmakare.

PLANETEN HAR EN yta och på den bygger vi hus. På ytan finns växter och ur ytan tar vi material och tillverkar föremål. De här självklarheterna blir uppenbara i *Villa Raku*, ett hus i Kummelnäs utanför Stockholm där liv och arbete, trädgårds-konst och lera vävs samman enligt Voltaires motto: »Odlad din trädgård.« Keramikern Calle Forsberg och trädgårdsdesignern Marika Delin bor här, och huset är ritat av arkitekten Buster Delin, Marikas yngre bror. »Vi bad Buster att bygga ett hus som var lika mycket till för arbete som boende«, säger hon. Huset ligger lätt på jorden i en asiatiskt färgad miljö med träd, terrasser, gömmor och rabatter i den lite rufsiga ekbacken. Frank Lloyd Wrights tankar om god arkitektur dyker upp: *One that is integral to site, to environment, to the life of the inhabitants, integral with the nature of the materials* ... Allt ska hänga ihop. Egentligen är det inget stort hem, men det känns som en glänta i skogen. Träd-stammarna tycks vandra genom huset och några av dem har stannat kvar i rummet som de ohyvlade pelare som bär upp taket. Huset bygger på tempelprincipen med pelare även i väggliven. Ljus faller in ovanifrån, innertaket är uppdelat i vackra kvadrater av tvärställt trä. Trots den korta tid huset har funnits känns allting inbott. Hemkänsla, hur uppstår ›

Ett hem byggt för arbete, mat och vila. Trä dominerar inredningen. Vaxat och glättat betonggolv är också tak till verkstaden. Ett talrör leder dit ner. Alvar Aaltos möbler vid matbordet.

Plywood och stengods. En av Calle Forsbergs populära koppar.

Köket har direktaccess till trädgården. Betonggolvet värms upp av keramikugnen från väningen under.

Fasadens plank tjärades för hand. Calle och Maria doftade tjära i månader.

› den? Här står det klart: det är ett hem som till skillnad mot många andra är i bruk från morgon till kväll, varje dag i veckan, det känns i luften att någonting pågår, det är inget väntande, sorgligt hus. »Här är kommandobryggan«, säger Marika i ett härligt hörnrum med gamla arkitektbord där hennes analoga pappersritningar brer ut sig. Två katter har rullat ihop sig till en gäspande pälsboll. Det är ett hus att spinna in, här vill man kliva in och börja leva.

CALLE ARBETAR I sin verkstad på nedre botten. »Senast nio är jag igång och då är det bara att köra: beskicka, dreja, sätta en ugn, glasera, sen kåkar vi lunch tillsammans och så rullar det på med jobb till sex, sju på kvällen«, säger han. Vi har inte så många keramikere av Calles sort, som verkligen lever på att sälja handgjort bruksgods. Han är arvtagare till hundratals eller snarare tusentals år av krukmakeri. Han sliter, levererar, bekymrar sig över förtjänst och priser, som de flesta konsthantverkare gör. Läs hans välbesökta bloggtext »Är koppen dyr?«, om våra lågprisvana konsumentsjälar, den ger en bra bild av frilansskulturens baksida. »Det är svårt att försörja sig som hantverkare. Alla gnäller, men ingen pratar om hur siffrorna egentligen ser ut. Trots allt: jag älskar detta, det är självvalt.« Faktum är att det skriks efter Calle Forsbergs keramik som säljs i stora mängder till krogar, även internationellt. Det är en trend att servera närodlat matkultur på handgjort bruksgods. Calle har levererat till restauranger som Volt, Lilla Ego, Pubologi, Ambiance och Lyran i Malmö och samarbetat med Melker ›

»SENAST NIO ÄR JAG IGÅNG OCH DÅ ÄR DET BARA ATT KÖRA: BESKICKA, DREJA, SÄTTA EN UGN, GLASERA, SEN KÅKAR VI LUNCH.«

Grusträdgården som ett experiment kring hur växter orkar med påverkan miljö. Lameller skyddar mot solen och ger huset karaktär. Stol i keramik är Calles version av hans faster Hertha Hillfons original.

»NORRGAVEL KÖPTE IN CALLES KERAMIK. 'VI TAR TIO AV DEN, TIO AV DEN.' NÅGRA DAGAR SENARE RINGDE HAN OCH VILLE HA MERA GREJOR.«

› Andersson, Danyel Couet och Henrik Norström. Han har utvecklat produkter speciellt för Frantzéns i tätt samarbete med Björn Frantzén. I våras skickade han en pall till nya finkrogen Sühningtwins i Bangkok. Skålar står och torkar, det är en sändning till Hytra, en enstjärnig ekokrog i Aten. 500 saker ska till Kitanozumai Sekkeisha i Japan, en skandinaviskt influerad butiksgrupp. »Det är mycket«, suckar Calle och bladlar i beställningslapparna. Balansgången mellan stora beställningar och en ensam drejskiva är knepig. Keramik tar lång tid, det finns bara två händer och 24 timmar. Praktikanter hjälper till med glasering, packning och städning.

CALLE ÄR NÅGOT så ovanligt – och respektingivande – som en självlärd keramiker. Han är uppvuxen i ett radhus i Högdalen, som han beskriver som ett paradys, som från mitten av 60-talet förmörkades av haschet. På ungdomsgården fanns ett »flumrum«, där man fick röka hasch. Calle gick åt andra hållet, till gårdens keramikrum. »Det blev som en uppenbarelse.« Hans faster hette Hertha Hillfon och var en av våra mest kända keramiker, död för några år sedan efter ett långt arbetsliv i ateljén i Mälarhöjden. Hos henne fick han praktisera. »Hertha var ingen vidare keramiklärare, gav mig en lerklös, visade på drejskivan och gick sedan till sitt.« Men det som gjorde intryck var hennes inställning, kärleken till leran, arbetet och maten. »Hon sa först: 'Kan du baka bröd?' 'Nä, ja jag, 'Då börjar vi med det.' Hon lärde mig att det ska vara en helhet. Det blev en viktig skola.«

Under 70-talet gick Calle in i vänsterrörelsen, »räddade världen«, men efter tio hektiska, lerfria år satt han åter vid en drejskiva i sitt vardagsrum i Hagsätra. Parallellt med småbarn och lärarjobb blev leran en passion.

Det dröjde till genombrottet kom. En viktig punkt var vid mitten av 90-talet då Nirvan Richter på Norrgavel köpte in Calles keramik. »Vi tar tio av den, tio av den. Några dagar senare ringde han och undrade om det fanns mera grejor.« Keramiken hade hamnat rätt i tiden och Calle kunde så småningom leva på försäljningen. »Jag tycker om funktion och ren enkelhet, *plain* på engelska, och att keramiken försöker vara ödmjuk mot sin omgivning, inte förhäva sig.«

Medan Calle kom från den unga arbetarstaden Högdalen, härstammar Marika Delin ›

Marika Delin och Calle Forsberg träffades i porlinsfabrikens korridor.

Korslagda brädor bildar vackert mönster i taket. Hit kommer folk på kurser i keramik och trädgårdsodling. »Då lagar vi mat och äter tillsammans.« Kaminen är från Husqvarna.

»HERTHA VAR INGEN VIDARE
LÄRARE, GAV MIG EN LERKLÖS,
VISADE PÅ DREJSKIVAN OCH
GICK SEDAN TILL SITT.»

Växhusets vattenho hittades glömd ute i
kohagen. Värme från keramikugnarna leds
ut hit. Terrassernas murar lades för hand.

Det ser ut som järn, men är byggt av trä. Växt-
hus från Sweden green house som tillverkar
växthus i olika utföranden efter gamla modeller.

Drejskivan går varm. Calle jobbar från morgon till kväll för att möta efterfrågan från lyxkrogar i Sverige och utomlands.

CALLE FORSBERG OCH MARIKA DELIN

BOR I Kummelnäs i Nacka kommun utanför Stockholm. **GÖR:** Calle är keramik. Marika är trädgårdsdesigner och illustratör. **AKTUELLT MED:** Calles brukskeramik syns på lyxkrogar över världen och i många svenska hem. Marika jobbar på ett antal hemliga trädgårdsprojekt, samt hennes egen woodland-trädgård.

Serien Lotus är Calles bästsäljare och säljs via hans webbshop, calleforsberg.com

»Kommandobryggan« kallar Marika den gemensamma ateljén där båda arbetar med sina olika projekt.

»DE FEM SYSKONEN DELIN SPRANG HUKANDE TILL GARDEROBEN FÖR ATT INGEN SKULLE SE DEM NAKNA.«

› från dess motsats: *old Djursholm* och en grosshandlarsläkt. Hennes föräldrar lät bygga en av landets härligaste brutalistvillor: *Villa Delin*. Marikas mamma hade som ung student i Paris fascinerats av Le Corbusier och hans legendariska modernistvilla *Villa Savoye* som på den tiden användes som potatislager. Av Le Corbusier själv fick hon tips om en av hans forna medarbetare, arkitekten Léonie Geisendorf, som arbetade i Stockholm. Resultatet blev ett stiligt betonghus med väldiga glasfönster. Marika beskriver hur de fem syskonen Delin sprang hukande till garderoben för att ingen utanför skulle se dem halvnakna. Pappa Delin slet halvt ihjäl sig på sitt läkarjobb. Efter 14 år fick föräldrarna nog och flyttade till en släktegendom i Hälsingland. »Sälj huset, vi drar nu«, sa mamma och pappa«, skrattar Marika. Pappan blev kirurg i Bollnäs och mamman utbildade sig till terapeut. Marika läste reklam på Beckmans och fick så småningom jobb som illustratör av *Trädgårdsdags*, en nybörjarbok om odling. Hennes växtintresse ledde vidare och via sin förra man som var arkitekt, började hon arbeta som trädgårdsdesigner. »Jag var självlärd, helt orädd, men hade inget att förlora.« Hon kom senare att arbeta på Mikado, ett anläggningsföretag som utförde många av landskapsarkitekten Ulf Nordfjells projekt och driver nu sedan 15 år Marika Delin trädgård AB, som skapar trädgårdsmiljöer, mest för privata hem.

Hur möttes nu dessa arbetsmyror? Jo, Calle hade ateljé i Gustavsberg och i en annan ateljé arbetade Marika. De lärde känna varandra i porslinsfabrikens korridorer och pling, blev de ett par.

Bostadskarriär är ett trist ord, men genom att tjäna bra på husförsäljningar genom åren blev det möjligt att bygga eget hus. En skogstomt köptes in, äventyret kunde börja. Calle och Marika lät Buster Delin släppa loss, även om de önskade och tyckte. De sa »hmm« till hans första kubiska förslag, men Buster bladade vidare bland skisserna. Plötsligt dök en låg byggnad upp och Marika och Calle skrek: »Stopp!« Nu fortsätter arbetsdagarna i *Villa Raku*. Calle ska ner i verkstaden igen, Marika ritlar vidare på ett uppdrag, katterna spinner, ugnarna glöder, trädgården växer och vissnar, växer igen, medan huset tar hand om sina skyddslingar. Vi kan nog kalla det lycka.